

tosak, mert a heti egy óra nem elegendő, s a környezet is olyan, hogy nagyon sokszor az odakerülő gyerekek kifejező módon beszélni sem tudnak megtanulni. A másik a honismereti diáktáborok, az építőtáborok, szakkörök. Ott is kellene foglalkozni az anyanyelvi kérdésekkel.

A szakkörvezetőkről volt szó az írott anyagban, tessék egy pontba beiktatni, hogyha esetleg majd vizsgálni is kell belőle, ez is legyen része annak. Hogyha van Ismerd meg szakmádat mozgalom, mért ne indíthatnánk egyszer Ismerd meg anyanyelvedet címen mozgalmat? Nagyon ránk férne mindannyiunkra. Nagy Lászlónak a Versben büjdosóból vett idézetével fejezem be mondandómat: „Megnyugtát e bizonyosság, hiszek a szóban, kötelességem figyelni a szóra, bánnom a szóval odaadás és felelősség.” Hát nekünk kétszeres odaadásunk és kétszeres felelősségünk van, nemcsak magunk miatt, hanem másokért, mindazokért, akik ebben a magyar társadalomban élnek.

*Knopp András:*

### **A felnövekvő generáció azonosuljon a nemzet múltjával, jelenével és szocialista jövőjével**

Engedjék meg, hogy a Központi Bizottság és a Központi Bizottság Tudományos Közoktatási és Kulturális osztálya nevében üdvözljem a tanácskozás valamennyi résztvevőjét és önökön keresztül mindazokat, akik aktív munkásai a Honismereti mozgalomnak, kiknek eredményeiről részletesen szól az írásos beszámoló és a szóbeli referátumok, hozzászólások és mindaz, aminek itt tanúi lehettünk a kiállításon is és ennek az egész tanácskozásnak a légköre is. Külön szeretném megköszönni a Hazafias Népfront Országos Tanácsának és a népfrontmozgalom valamennyi aktivistájának, munkásainak a Honismereti mozgalom munkáját, mind szélesebb körű kibontakozását elősegítő, összefogó, irányító tevékenységét, mindazoknak a munkáját, akik hozzájárultak a Honismereti mozgalom eredményeihez és a mostani tanácskozás sikeréhez is. Szólni kell azoknak a szakembereknek, tudósoknak, tudományos műhelyeknek, közgyűjteményeknek és munkatársainak a tevékenységéről is, akik szakmai irányító munkájukkal, a szakköröknek nyújtott segítségükkel, tanácsaikkal, útmutatásaikkal járultak hozzá a mozgalom szakmai színvonalának emeléséhez, a honismereti munkálkodás szakszerűségének elmélyüléséhez.

Népművelési, közművelődési gyakorlatunkban az elmúlt 20 év során a közéletiség, a társadalmi tudat alakítása, a szocialista demokratizmus fejlesztése érdekében megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a helytörténeti és honismereti mozgalom segítésére és támogatására. A Magyar Szocialista Munkáskárt XII. kongresszusa is nyomatékkal szövelt arról, hogy a szocialista hazaszeretet, a proletár internacionalizmus a társadalomépítő munka lendítőereje, kimeríthetetlen erőforrása. Társadalmunk szocialista vonásainak erősítésére irányuló munkájában a párt nemcsak a társadalomtudományok, a propaganda, az agitáció, a tájékoztatás és a művelődés területén dolgozókra számít, hanem a Honismereti mozgalom valamennyi résztvevőjére.

Külön szeretném kiemelni, hogy a honismereti munka aktív személyiségformálása elősegíti a személyiségnek a közösséghez, szülőföldhöz való aktív viszonyulását. Mindezen túl a mozgalom elsődleges feladata kell hogy legyen, hogy a fiatalok és idősebbek, munkaközösségeik és nemcsak az egyének részvételét biztosítsa, tehát szakkörök, múzeumbarát körök, népművészeti gyűjtő csoportok közösség formáló tevékenységét is segítse, épp az értelmes feladatok megtalálásában és megoldásában. A Honismereti mozgalom feladatairól, céljairól itt már részletesen szövelt a referátum és a korreferátumok is. Én ehhez nem kívánok hozzátenni semmit, mert messzemenően egyetértek mindazzal, ami elhangzott. Általában nemzeti múltunk, az egyes közösségek múltjának, hagyományainak feltárásáról beszélünk, amikor a Honismereti mozgalom feladatait legáltalánosabban körvonalazzuk.

Szó volt itt több szempontból is arról, hogy a Honismereti mozgalomnak egész progresszióknak hagyományrendszerét kell feltárnia. E téren abból kell kiindulni, hogy mi az ami a felnövekvő generáció szempontjából a legfontosabb, hogy azonosulni tudjanak a nemzeti múlttal, a hagyományokkal, a nemzet jelenével és szocialista jövőjé-

vel. Egy-egy konkrét közösség történetének ismerete mindig az egyik legjobb eszköz a társadalom történetének és élő konfliktusainak a megértése szempontjából. Ilyen szempontból én úgy érzem, nagyon nyomatékosan kell kiemelni azt, amiről szól az írásbeli referátum és itt is szó volt, nevezetesen a közelmúlt hagyományainak a feltárását és nem is csak hagyományokra gondolok, egyáltalán a közelmúlt szocialista fejlődésének, történetének, konfliktusainak a feltárását, mert itt vannak talán a legnagyobb hiányok a felnövekvő generáció történelmi tudatában. Nagy adóssága ez a történelemtudománynak és a Honismereti mozgalomnak is.

A közművelődési szemlélet erősödésével egyre több helyi támogatást kap a Honismereti mozgalom a szakemberektől, a tanácsoktól, az ifjúsági szervezetektől, és művelődéspolitikai gyakorlatunk alakítása során a pártszervek is fokozottabban építenek a Honismereti mozgalom tudatformáló szerepére. Erre a jövőben is fognak és szeretnénk építeni a pártszervek, és többek között ezért is tartjuk nagyon jelentősnek ezt a mostani tanácskozást.

*Dr. Csapóné Tábori Hajnalka:*

## **A Hajdú-Bihar megyei honismereti táborok tapasztalatai**

A honismereti mozgalom egyik, az ifjúságnak leginkább megfelelő formájáról, a honismereti táborok Hajdú-Bihar megyei tapasztalatairól szeretnék szólni. 1974 óta rendezünk honismereti táborokat, mégpedig két ifjúsági korosztálynak, az úttörőknék és a KISZ korosztályú fiataloknak. Az úttörők részére szervezett honismereti táborokat Berettyóújfaluban, a berettyóújfalui Bihari Múzeum segítségével, az ottani párt- és tömegszervezeteknek a vezetésével és segítségével és a pedagógusok közreműködésével rendeztük meg. A megyei múzeumi honismereti tábort — a KISZ korú fiatalok részére rendezendő táborok ezt a nevet viselték — most már negyedik alkalommal rendezték meg a KISZ Megyei Bizottsága és a Déri Múzeum. Ezek a táborok egyhetesek, a helyszínt pedig ott választjuk ki, ahol új múzeumi épült, vagy új múzeum létesül és a gyűjtőmunkával az új múzeum anyagát gyarapíthatjuk.

A tábor munkája általában négy — régészeti, természetföldrajzi, helytörténeti és néprajzi — szekcióban folyt. Az volt a célunk, hogy ezeknek a szakterületeknek a megismertetésével a múzeumi terepmunkát, a feldolgozást is megismertessük a gyerekekkel és segítséget nyújtsunk nekik a későbbi pályaválasztáshoz. Az idén a négy szekció munkája mellé még egy ötödiket is felvettünk, népi építészeti emlékeink vizsgálatát.

A táborban résztvevők a délelőttökön terepmunkát végeznek, délután pedig egyéb közművelődési formákban tevékenykednek. Olyan előadókát hívunk meg (újságírókat, politikusokat, muzeológusokat, egyetemi tanárokat), akik egy-egy témához kapcsolódó előadásokat tartottak.

A táborzás után ezeket a fiatalokat most már négy éve rendszeresen visszahívjuk a múzeumba, tárlatvezetésekét tartunk számukra, igyekszünk nekik segítséget nyújtani, hogy résztvegyenek a különböző pályázatokon; kérdőíveket adunk számukra és mindenképpen segítjük a munkájukat. Örömmel nyugtáztuk, hogy voltak közöttük akik pont a honismereti táboroknak a hatására, az ottani munka után szerették meg a terepmunkát, a fizikai munkát és döntöttek úgy, hogy hivatásuknak választják ezt a nem is olyan könnyű, de nagyon szép szakmát.

Természetesen vannak problémáink is, mert nem minden évben kedvező az időjárás és ilyenkor lehetetlenné válik a terepmunka, vagy pedig egy-egy közös kirándulást tesz tönkre egy ilyen esemény. Néha pedig a jelentkező gyerekegyanyag olyan, hogy nagyon nehéz velük szót értenünk.

